

Foaia Școlară

Revistă pedagogică-culturală

Organ oficial al revizoratului școlar de Bihor

CUPRINSUL :

G. Bota : Statul laic și școală laică ?

C. Sudeșanu . Câteva îndrumări pentru școala sătească.

G. Tulburu : Tolstoi ca învățător.

A. P. Nicu : Definitivarea învățătorilor.

C. Anastasiu : O propunere.

N. Turturescu : Liga hunatășii.

E. Speranția (Relativismul filosofic în „pedagogia școlară”
a lui Georg Simmel.

D. Marinescu : Sentimentul patriotic la scriitorii noștri.

Rezultatul examenului de definitivat : **

„Cartea Vieții” : **

Portea oficială : **

Reviste : **

Redacția și Administrația :

Oradea, Revizoratul școlar.

Oradea,

Tiparul Tipografiei Diecezane Str. Episcop Ciorogariu No. 3.

Foaia Școlară

Revistă pedagogică-culturală

Organ oficial al revizoratului școlar de Bihor.

Stat laic și școală laică?

de GEORGE BOTA,
Inspector-șef.

Corpurile noastre legiuitoare au votat de curând două legi de cea mai mare însemnătate pentru noua orientare a poporului nostru. Una este legea învățământului secundar și alta este legea cultelor. Nu vom discuta aici cele două legi, poate cele mai de seamă ce s'au adus după războiu; vom pleca însă dela considerațiunile celor ce le-au adus și dela spiritul lor spre a răspunde dacă suntem în plină epocă de laicizare sau nu.

În expunerea de motive, Dl. Dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice o spune categoric: „România nu este un stat clerical, dar tot așa de adevărat este, că România nu este și nu trebuie să devină un stat laic.” Luând aceste cuvinte, I. P. S. mitropolit al Ardealului spune la rândul său în discursul la legea cultelor: „Noi nu suntem un stat clerical și nici slujitorii altarului românesc, nu suntem clericali în înțelesul politic al cuvântului. Spun răspicat, eu, Mitropolitul Ardealului, că clericalismul este tot ce poate fi mai strein de sufletul și de intențiunile noastre. Clericalismul este o noțiune importată din apus și care nu se potrivește de loc cu referințele dela noi.” Și așa mai departe I. P. S. arată cum clericalismul a fost o latură politică a privilegiaților din evul mediu și a-l mai apăra azi înseamnă a apăra o clasă de privilegiați. Dar nici concepția de „stat laic” la noi nu este luată în înțelesul celor din spus, al sepa-

rației totale dintre biserică și stat. La noi statul găsește în biserică cel mai solid sprijin în orientările sale sufletești și este laic până acolo că presupune o biserică de un larg creștinism, tolerant, și care admite orice cult folositor educației și societății.

Astfel se pune problema la noi și mi se pare că România este singura țară care a rezolvat mai fericit o chestiune atât de însemnată și atât de delicată în acelaș timp. Greșala celor din apus a fost că au căzut dintr'o extremitate într'alta și că de dragul unor principii abstracte, au aruncat din mână pe unul dintre cei mai eficace factori ai educației, biserica. Fără îndoială clericalismul este un rău social prin spiritul de castă, prin strimtoarea intelectuală și de simțire sectară, prin exclusivismul intolerant și confesional aducător de ură între oameni. Dar această exagerare a bisericeii nu e vina ei, ci a oamenilor cari au introdus politica în biserică, clericalismul fiind tocmai expresia acestei politici. Biserica însă rămâne în picioare ca un factor etern de educație, dupăcum ea rămâne instituția socială cea mai determinantă în morala socială. Principalul este ca biserica să nu cadă în sectarism confesional și în clericalism politic, ci să fie reprezentată cum spunea I. P. S. mitropolit al Ardealului prin slujitori cu râvnă, cu entuziasmul credinței, cari să facă să amuțească patimile lumeste, iar nu să le aprindă cum făcea clericalismul. Ne trebuiesc deci preoți cari să fie „o sinteză personificată a credinței și a culturai deopotrivă,” spuneă înaltul prelat.

Sunt ani de zile de când am arătat și prin conferințe și prin presă că misionarismul apostolic al bisericii este o necesitate imperioasă în aceste vremuri de răspântie. Și nu odată am avut durerea să primesc lovituri, e drept date cu stângăcie brutală, dar cu atât mai dureroase. Eram vinovat că arătam și eu cece azi însăși preoții o arată, că de dragul confesionalismului sectar, întunecăm rolul educativ al religiei. Ce importă însă durerea unui individ, când adevărul începe să triumfe?

È îmbucurător că azi vedem cu ochii triumful adevărului că educația trebuie făcută nici în spirit clerical și nici în spirit laic, ci la lumina caldă și blândă a învățăturai lui Crist. O spune un mitropolit și un ministru

de bună seamă sprijiniți pe un alt adevăr pe care l-am arătat învățătorilor noștri și altădată. Acest adevăr este că sufletul poporului nostru este un produs puternic organizat și împletit din cele mai curate fire creștine de iubire, ertare, răbdare, bunătate, blândă înțelepciune și înțelegătoare toleranță. Presupunând că noi am cercă unii sau alții, clericali sau laici ca în apus, să dăm acestui popor o înclinare sectar-confesional religioasă sau alta departe de biserică și de credință. Și într'un caz și într'altul, acest suflet cu adevărat creștin, ne va condamna ca profanatori ai sfintei învățături a lui Crist. Căci pentru Român nu există decât „oamenii lui Dumnezeu” „creștinii lui Dumnezeu” și că „fiecare are dreptul să se închine lui Dumnezeu *cum a apucat*” Cât adevăr și mai ales câtă înțeleaptă filozofie închide aceste împerechieri de cuvinte, dar care în același timp sunt semne evidente ale unei calități sufletești superioare. Românul nu poate fi sectar religios și pe unde avem rătăciți e vorba numai de nenorocite excepții, datorite în mare parte și lipsei de preoți cu râvnă pentru Cristos.

Nici departe de Dumnezeu, chiar dacă îl sudue la necaz, Românul nu poate trăi căci sufletul său a crescut în școala-biserică, în florii sfintelor sărbători creștinești, în umbra crucei izbăvitoare, fără de care nu ese afară din casă. Credința Românului sub forma celui mai larg creștinism, *care a exclus orice conflict între credință și cultura noastră națională*” cum spuneă marele prelat la senat, credința aceasta nu i-a fost o piedică de înțelegere cu lumea și cu știința. Credința servită de sectari totdeauna a fost și va fi o piedică pentru progres și pentru înțelegere cu lumea. Noi nu am avut preoți cari să ne dea învățătura lui Crist în haine clerical-dogmatice; ei ne-au dat-o din convingerea inimei curate, ruptă din suflete modeste dar convinse, avem creștinismul venit prin preoți apostoli și de aceea el este atât de curat și de înalt'încât refuză și clericalism și laicism așa cum se înțelege în alte părți.

Dacă aceste adevăruri le așternem într'o revistă școlară, o facem pentru a chema și pe învățătorii noștri la înalta misiune la care sunt chemați preoții de către superiorii lor. Acest lucru a vrut să-l înțeleagă și dl. mi-

ministru Angelescu, rostind cuvintele citate mai sus. Sprijiniți pe același suflet al poporului nostru, ca punct de plecare, învățătorii trebuie să știe că dacă preoții pot cădea în greșeala sectarismului religios, servind prin aceasta diavolului nu lui Crist, tot astfel ei, dascălii satelor, pot cădea în laicism anarhic, neglijând rolul credinței creștine în educație. Preotul și învățătorul sunt doi apostoli cari pot schimba fața lumii dacă vor sluji la același altar, altarul pe care până acum a servit preotul-dascăl. Și unul și altul trebuie să fie cât de puțin dascăl, dacă e preot și cât de puțin preot, dacă e dascăl. Aici e un secret, marele mister al rezistenței noastre naționale și al superiorității noastre sufletești, care azi ne înfățișează lumii, dacă nu ca un popor cu cultură apuseană, în schimb cu un suflet pregătit pentru noile drumuri către care se îndreaptă omenirea.

Iată pentru ce rândurile mele se îndreaptă cu nădejde către învățătorii zilelor noastre și-i cheamă la înțelegerea acestor mari rosturi. Să se înarmeze fiecare cu armele pe care le găsește în sufletul românesc și cu acestea vor învinge. Si aceste arme sunt: credința într'un Dumnezeu bun, drept, ertător și care nu face deosebire între fiii săi; răbdare până la durere, căci noi nu înscăunăm de cât simple instrumente pentru marile destine ale unui neam și ale omenirii; toleranță și înțelepciune creștină așa cum o găsim în adâncul sufletului poporului nostru; și mai presus același „entuziasm al credinței” care i se cere preotului celui nou spre a-și îndeplini rolul său de misionar. Nu oamenii frazelor au dus lumea și mai ales poporul nostru, ci apostolii faptelor și ai convingerilor.

Nu putem fi stat clerical și nici laic, nu putem avea nici școală clericală sau laică. Dar trebuie să avem învățători apostoli pentru a putea urni la drum nou sufletul acestui popor. Căci dacă e o problemă vitală punerea în valoare a bogățiilor solului și subsolului nostru, e și mai vitală punerea în valoare a bogățiilor sufletești ale poporului nostru. Acolo sunt chemați unii, cu mijloacele lor, poate cu mai puțin profit aparent; aici suntem chemați noi dascălii, muncitori necunoscuți dar determinanți în orientarea acestui popor. Și aceasta ne poate fi de ajuns.

Câteva îndrumări pentru școala sătească

De câte ori este vorba de județul Bihor, îmi amintesc de dorul neastâmpărat ce-l aveam de școală țaranii de-aici în primii ani după Unire. Ei ar fi dorit pentru copiii lor să primiască lumina, de care ei și strămoșii lor fuseseră lipsiți atâta amar de vreme. Căci erau sate, care n'avuseseră un învățator de mai multe zeci de ani. Pierduți în izolarea lor, ei erau pe cale să piardă și noțiunea cea mai nelămurită despre școală. Totuș, când împrejurările vieții naționale s'au schimbat, prin acel simț de orientare al unui popor viguros, ei s'au îndreptat spre lumină, așteptând de la școală binefacerile ei. Nici întinericul anilor îndelungi sub stăpânirea străină n'a putut să-i facă a nu presimți zorii luminii atunci când soarele răsăria.

În răspândirea roadelor învățaturii într'un asemenea ținut, de sigur că primul rol îl au învățătorii, căci aici trebuie lucrat ogorul mai adânc decât într'alte părți. Dacă aiurea învățătura mai poate fi socotită un lux, aici ea este o necesitate de primul ordin. Învățătorii, ieșiți din școlile normale ale județului, trebuie să fie nu numai oameni de carte, ci și oameni de conștiință națională adâncă, care să păstreze prestigiul școlii românești în mijlocul conaționalilor de alt neam. Dacă adesea ei au întâmpinat piedici în acești câțiva ani, acestea au fost fără îndoială de altă ordine decât cea școlară și poate din partea unor oameni, care n'au înțeles totdeauna lămurit rosturile școlii și care se vor lăsa convinși până în cele din urmă de aceste rosturi superioare micilor lor frământări. Astfel călăuziți fără șovăire, șirurile de învățători, porțiți din școlile normale, devin garanția cea mai sigură a creșterii în conștiința noastră a rostului ce avem acolo, unde altă dată atâtea forțe vrăjmașe ne stăteau împotrivă.

Fără îndoială că și munca stăruitoare, îndeplinită de licee și alte feluri de școli, nu rămâne fără vreun folos; dar încă multă vreme adevărata transformare și cea mai adâncă, spre afirmarea culturii românești, nu se poate aștepta în acest ținut decât de la desțelenirea satelor. Toate celelalte transformări, care există de fapt și nu se pot tăgădui, sunt numai la suprafață și vor rămâne încă multă vreme superficiale. E deajuns să privim cât de ușoară e schimbarea, cât de la suprafață a rămas transformarea într'un oraș ca Oradea, în acești zece ani! Deși orașul acesta are atâtea

școli românești. Nu urmează de aici că trebuie să renunțăm cu totul la afirmarea culturii românești mai ales în orașele de frontieră. Cel mult această operă ar trebui amânată, — în sensul că trebuie să pregătim temeinic factorii acestei afirmări, care *sunt nutți și complexi*. Mai ales când trebuie să recunoaștem cu regret că în multe din orașele acestea — printre care Oradea nu este cel din urmă — nu s'a pregătit temeinic decât un singur factor — cel *politic* și nu în sensul unei potențări a conștiinței românești în ceea ce are mai bun și mai nobil, ci tocmai în sensul protivnic al unei destrămări sufletești și a unei divizări sbuciumate a energiilor românești. Nicăieri aceste energii n'au găsit calea fericită a unei convergențe unitare, care să arate față de alte neamuri sufletul românesc, — așa cum a mai fost, ca o plâsmuire neînfrântă. Calea pe care mergem acum, — în această privință — este cea greșită și trebuie hotărât ca, cu toate energiile unite să ne croim o altă cale și mai demnă de trecutul poporului nostru și la capătul căreia să ne aștepte o rodnică răsplată a străduințelor noastre victorioase.

Până atunci — și nu trebuie să îndepărtăm prea mult acel ceas — să întărim tot conștiința satelor din acest ținut, să intensificăm mijloacele culturii românești la țară. Numai astfel am fi cel puțin în parte despăgubiți de slabele rezultate, pe care pătrunderea culturii românești a trebuit să le dea până acum în Oradea și în alte centre orășenești.

CONSTANTIN SUDEȚEANU*

Tolstoi ca învățător

de GH. TULBURE.

— *Se împlinesc 100 ani de la nașterea lui Tolstoi.* —

Nu cred să existe învățător, care să nu fi cetit ceva din opera marelui romancier rus. Presupun deasemenea, că nu există învățător, care să nu fi auzit cel puțin, că uriașul geniu artistic și filozofic a făcut câtva timp și pe *învățătorul safului*. Adevărat, că Tolstoi nu este, — cum nici nu poate fi, — amintit între pedagogii mari ai ome-

* Dl. C. Sudețeanu cunoaște Bihorul; d-sa a fost cel dintâi director și înființatorul tot odată al școlii normale „Iosif Vulcan” din localitate. Aceasta pentru cei ce nu-l cunosc.

nirii, despre cari se învață în școala normală. De aceea, numele lui nu este pomenit dela catedră, sau cel mult în treacăt dacă se face mențiune de școala lui populară. Iată ce mă determină, ca, uzând de comemorarea centenarului său, care se va serba anul acesta în toate colțurile lumii civilizate, să completez cunoștințele învățătorilor noștri despre Tolstoi, sub aspectul său de dascăl.

Voiu schița portretul lui Tolstoi ca învățător, pentru a se cunoaște cum acest creier genial, frământat de toate ideile și de toate problemele, a fost serios preocupat și de principiile educației în școală.

Problema educației, e drept, a interesat aproape pe toți filozofii omenirii, cum era și natural. Dar prea puțini au încercat să-și pună ideile în practică, cum a făcut-o marele Rus, adânc preocupat de soarta și viitorul popoului său. Nemulțumit cu felul cum se făcea creșterea și instrucția copiilor de școală în Rusia de pe timpul său, convins că pedagogia oficială a contemporanilor săi este greșită, mintea lui caută să deschidă drum nou și să creeze ceva personal, ceva mai bun și pe terenul învățământului. La anul 1862 contele Leo Tolstoi se așează, pe timp mai îndelungat, la castelul său din Jasnaja-Pollana și-și propune să deschidă o *școală populară*, după calapodul propriei sale pedagogii. Pentru a-și lansa principiile de educație, scoate o revistă pedagogică intitulată „*Jasnaja-Pollana*”. În primul fascicul combate pe Pestalozzi sub cuvânt, că metoda sa ucide puterea de creație și de imaginație a elevului. Iar scopul învățământului este doar tocmai să desvolte calitățile și energiile sufletești ale elevului. Într'o serie de articole combate apoi pregătirea ce se dă învățătorilor în școala normală, susținând, că această pregătire este tot atât de eronată și de inutilă, ca și cea oferită artiștilor la Conservator. Pentru că învățătorul, ca și poetul, *se naște* cu acest talent. Școala nu-l poate da. (Principiu foarte greșit, după cum știm, dar noi înregistrăm simplu teoriile lui Tolstoi, fără să le analizăm în lumina pedagogiei moderne).

Cu privire la psihologia copilului, ideile lui Tolstoi sunt tot atât de personale și interesante. După părerea sa, copilul trebuie crescut într'o absolută libertate de acțiune. Acestor vederi le dă expresiune hotărâtă într'un

articol intitulat „*Libertatea în școală*“, în care atacă cu violență școala contemporană oficială.

„Școala de azi — zice Tolstoi — este școala ipocriziei, a minciunii și a dobitocirii. Copilul se simte fericit numai după ce scapă din școală, pentru că școala îi vestește și trupul și sufletul. Învățătorii n'au nici cea mai palidă idee justă despre ceace ar trebui să învețe pe copii. Pedagogia, pe care o învață, este falsă. Ei nu știu, de exemplu, că *experiența și libertatea sunt două principii fundamentale în știința educației*. Educația de astăzi, așa cum se practică, nu face, decât să creeze tirania omului asupra omului. Un om fără școală, un țăran incult, valorează mai mult, decât un învățat rus, mai ales sub raportul moral. Taina scrisului și a cetitului nu este pentru țărani atât de importantă și de necesară, cum cred pedagogii. Se pot da cunoștințe fiilor de țărani și fără de acest meșteșug metodic și încă cu mai mult succes, zice Tolstoi.

Călăuzit de aceste principii, deschide o școală primară în castelul său. Școala constă din 2 sale de clase, o sală de fizică, iar pe coridor un atelier și câteva aparate de gimnastică. A strâns copiii din sat, vreo treizeci la număr, și a început să facă pe învățătorul. Din capul locului, elevii lui Tolstoi aveau toată libertatea să vină la școală când le place. Iar între pereții școlii aveau voie să facă ce vor. Puteau să sară pe mese, să se ia la trântă, să facă larmă, în sfârșit o completă lipsă de ordine și disciplină, în sensul cum se practică astăzi. Copiilor, care veneau mai târziu nu le făcea nici cea mai mică observație. Cei cari locuiau la depărtări mari, aveau voie să rămână peste noapte în școală. Nimeni n'avea cărți sau rechizite. Lucrări acasă nu se dădeau. Intreaga instrucție se făcea oral, spontan, liber și fără nici un metod. De regulă Tolstoi începea să le vorbească de ceva și se trezeă cu totul la alt subiect, după cum vedeă că interesează pe copii. Principiul lui era să deștepte mai presus de toate curiozitatea, plăcerea și setea de a ști a copilului. Tot ce învață băiatul să isvorască din plăcere, nimic de silă. Din acest motiv nici nu forța Tolstoi mintea elevilor. Copiii nu erau obligați să asculte și să fie atenți, decât atâta timp cât învățătorul le știa

deșteptă interesul. Din moment ce însă unul sau altul se arătă obosit și lipsit de interes, Tolstoi îi dădea voie să plece sau să se gândească la altceva. Adeseori întrebă pe copii: Ați obosit? Vreți să vă jucați? Copiii, natural, răspundeau cu: da. Atunci Tolstoi întrerupea lecția și le dădea drumul să se sbenguiască și să facă ce vor. Dealtcum bănci în școala lui nu erau. Unii ședeau jos, pe podele, alții pe fereastră, alții pe catedră. Tolstoi era fericit să-i vadă numai strânși grămadă, în jurul său și să-i aibă pe toți aproape, pentru ca să poată auzi bine. De programă analitică nici poveste. Obiectele principale, erau istorioare, povestite sau cetite din carte, exerciții de intuiție, iar la cei mai mari câteva experimente fizicale. Principiul lui era să dea băieților numai bagajul de cunoștințe strict necesar *pentru nevoile vieții dela țară*, pentru sfera ocupației lor de agricultori. Mai mult decât atât, eră, după părerea sa, inutil, ba chiar primejdios.

Anul școlar începea în Octombrie și se încheia în April. Restul timpului era vacanță. În timpul vacanței însă Tolstoi păstră aceeași legătură cu copiii lui. Se jucă cu ei la câmp, se scaldau cu toții în râul satului, îi învăță înotul și făceau dese excursiuni, în cursul cărora le povesteă fel de fel de lucruri interesante și mai ales pășaniile sale din Caucaz.

Cum vedeți era o școală *suis-generis*.

O școală unică în felul său, pentru noi cei de astăzi chiar absurdă și comică. Tolstoi însă și-a luat în serios rolul de crescător de oameni și eră ferm convins că aceasta este școala cea adeărată. Care era ideea lui călăuzitoare? *Respectul față de natura omului și contactul intim cu natura din afară. isvorul vieții*. Cum vedeți, școala lui Tolstoi ne reamintește dela prima privire pe *Emil* al lui Rousseau. Trebuie știut, că mama lui Tolstoi era o admiratoare a lui Rousseau și ceteă cu pasiune pe Emil, de care Tolstoi desigur auzise încă de mic copil. Dealtfel lozinca lui generală a fost reîntoarcerea la natură. Se înțelege, nu reîntoarcerea la primitivitate și sălbăticia din nou a omului. Formula rousseauistă are acelaș înțeles. Marele dascăl elvețian nu ne cere să ne reîntoarcem la sălbăticia primitivă, ci să lăpădăm formele sterpe ale civilizației false, păstrând fondul bun

și natural al culturii. Căci ceace este natural este și bun. Amândoi acești mari cugetători se unesc în părerea, că educația trebuie să aibă un caracter negativ. Omul n'are drept să-și imprime vederile și personalitatea sa asupra altui om mai mic, influențându-i spiritul într'o anumită direcție. Aceasta este o tiranie și o crimă — zice Tolstoi.

Aceiaș critică vehementă a aplicat-o și Rousseau la adresa educației ce se dădea societății contemporane, „o educație de-adreptul rea, tirană și imorală“. Din această convingere au țâșnit principiile pedagogiei sale pe cari le cunoaștem și din cari, majoritatea se mențin și astăzi la suprafață, cum sunt: 1. Respectă individualitatea copilului și oprește tot ceace e contrar naturii sale. 2. Învață pe copil la rezistență și stăpânire de sine. 3. La baza instrucției să stea necesitatea naturală. Deci nici o silă. 4. Învățătorul să știe trezi interesul. Învățământul să fie bazat pe plăcere și pe lipsă de efort, (sfortare) din partea copilului. 6. Învățământul să aibă caracter utilitarist și filantropist etc.

Iată esența pedagogiei lui Rousseau, dela care s'a inspirat Tolstoi și s'a hotărât să o pună în practică, pentru ca și pe terenul educației să revoluționeze spiritul public din Rusia, după cum le-a răscolit, ca un torrent, și pe celelalte terene ale cugetării.

În postura sa de pedagog însă, spiritul lui Tolstoi nu este nici atât de complicat și nici așa de deschis ca al lui Rousseau, care n'ascultă decât de glasul naturii. Tolstoi, care este în acelaș timp apostolul și profetul neamului său, pleacă dela principiul, că *poporul trebuie educat după ideile lui și numai în vederea vieții pe care o trăește*. La baza acestui principiu eră sufletul rus, un adânc respect pentru sufletul „mușicului“ primitiv, dar nobil, generos și curat.

Pe lângă revistă, pe care o redacta, Tolstoi a scris abecedare, cărți de citire și broșuri de polemică cu pedagogii contemporani ai Rusiei, cari l-au combătut violent, pentru ca la urma urmelor să recunoască totuși, că programa școlară, inspirată de un larg umanitarism social a lui Tolstoi, cuprinde multe idei sănătoase, cari însă nu se pot traduce în practică. Aceasta pentru motivul, să școlarul trebuie crescut și pentru viață, adică

pentru o anumită ocupație, dar și în vederea unei *anumite ideologii ordonate și mentalități echilibrate*, absolut necesare pentru ca să poată fi *cetățean folositor statului, bisericii și celorlalte instituții consacrate de tradiție, sub scutul cărora are să trăiască*.

Dacă școala lui Tolstoi poate fi astăzi amintită numai ca o interesantă curiozitate, din rolul lui de dascăl al poporului se desprinde însă o mare învățătură pentru noi, în special pentru tinerii învățători de astăzi. Iată un uriaș al cugetării omenești, — alături de care abia dacă se pot pomeni 3—4 nume de-o similară celebritate în literatura universală, — iată marele Tolstoi nu se jencează și *nu se simte înjosit în rolul de învățător*. Cu aceasta, Tolstoi, ca mulți alți cugetători, consacră și el cariera de învățător, punându-i pe frunte aureola de apostolat.

Un motiv mai mult, ca întreg corpul dăscălesc să-i aducă — din prilejul centenarului său — prinosul de omagiu și admirație, ce i-se cuvine.

Definitivarea ty Library Cluj învățătorilor.

O problemă care a agitat dela unire până anul trecut învățătorimea tânără ardeleană care absolvise școlile normale cu 8 clase, nu fiindcă s'ar fi ținut de examene — că a dovedit în alte timpuri că poate da examene mai grele — dar fiindcă trebuia să i se recunoască dela început și definitiv o încadrare mulțumitoare.

Legea nouă din 1924, ca și legea veche, prevede examenul de definitivat după trei ani de funcționare efectivă în învățământul rural. Lucru ciudat că cei cari din diferite motive au funcționat la începutul carierii lor în învățământul urban, n'au dreptul să-l dea. Dacă intenția legiuitorului a fost ca prin acest examen să se constate dacă învățătorul tânăr și-a completat și amplificat cunoștințele culturii generale pe fundamentul și direcțiile date de școala normală, atunci de ce să fie respinși cei care au funcționat la orașe? Ei n'au nevoie de verificarea acestor cunoștințe? Ar fi fost bine să se înlocuiască dela început expresia „învățământul rural” prin „învățământul primar”.

Concepția aceasta a verificării cunoștințelor prin definitivare o credem greșită și iată pentru ce:

Dacă normalistul urmează acum 6 ani, în viitorul apropiat 7 ani, cursurile școlii normale, dacă această școală are caracter special de a forma învățători, dacă la absolvirea ei se cere un examen care prin probele lui constată capacitatea de viitor învățător a candidatului și în urma căruia se eliberează celui reușit *diploma de învățător* care confirmă din partea profesorilor școlii și a autorității superioare — Ministerul — dreptul cuiva de a profesa ca învățător, atunci examenul de definitivat, așa cum e azi, nu-și mai are rostul, deoarece cunoștințele de cultură generală și specială au fost verificate odată.

După cum licențiatului ca să fie profesor i se cere examenul de capacitate care să confirme aptitudinea de profesor, tot așa examenul de capacitate, depus cu succes de un absolvent al școlii normale, să decidă dela început dacă cineva e apt pentru dascălie.

Examenul de definitivat, așa cum se dă azi și cu scopul pe care-l urmărește, poate fi de un indiscutabil folos pentru învățător; pentru viața satului însă, valoarea lui este îndoielnică. Ce-ar trebui să fie acest examen? Sau mai bine cum ar trebui să se facă definitivarea învățătorilor? Cam tot cum se face definitivarea profesorilor secundari, adică să se rezume la o inspecție specială din partea unor organe de control, anume însărcinate cu aceasta, care să constate dacă cel ce a cerut definitivatul, e la curent cu toate noutățile pedagogice, dacă și-a însușit aproape desăvârșit practica pedagogică și totodată să constate și activitatea desfășurată în afară de școală, în comuna unde soarta l-a aruncat.

Ce s'a schimbat în comună de când candidatul la definitivare este acolo? Sunt mai mulți știutori de carte? Care-i procentul absolvenților? A făcut învățătorul toate sforțările ca săteanul să recunoască necesitatea școlii? Viața și munca oamenilor au fost influențate de viața și munca învățătorului? Pe tărâmul economic, care-i activitatea învățătorului și rezultatele ei? Păstrează oamenii legătura cu școala după ce au absolvit-o? Iată o sumă de chestiuni cari ar forma obiectul inspecției speciale pentru definitivare.

Dacă se constată, la fața locului, că învățătorul a reușit să influențeze în bine viața satului unde profesază, căci, orice s'ar spune, tot omul sfințește locul, dacă se constată că învățătorul e însuflețit de cariera lui, că el e *acolo* un Popa Tânda, — și noi azi avem nevoie în primul rând de suflete pline de idealism și de

puteri creiatoare, nu de biblioteci purtate pe două picioare —, atunci să urmeze definitivarea.

Pentru a putea înfăptui o astfel de definitivare, ar trebui, neapărat, ca profesorii de pedagogie dela școalele normale să aibă dreptul de inspecție asupra învățătorilor din județul lor, așa ca absolventul să se știe mereu urmărit, în activitatea lui, de ochiul minții profesorului care l-a format în direcția pedagogică. Și cât de mult ar înrauri în bine viața noastră școlară acest drept care ar costă statul foarte puțin! Învățătorul ar fi mereu îndrumat, ar fi neconținut pus în curent cu metodele noi, ar păstră legătura cu școala mamă care, azi, este așa de neexplicabil și repede întreruptă. Căci școala normală ar trebui să fie ca și un râu care vesnic își urmează cursul pe drumul lui natural. Ideile cu care a plecat tânărul învățător dela acest izvor, trebuiesc să fie mereu alimentate, susținute și completate cu altele prin contactul ce în mod firesc școala primară trebuie să-l aibă cu școala normală. Încât la definitivarea învățătorilor să se ceară neapărat și opinia profesorului de pedagogie.

Se înțelege că dobândirea unui astfel de definitivat ar necesita o muncă continuă în acelaș sat de cel puțin 3 ani, cel mult 5. Astfel și învățătorii ar fi mai legați de posturile lor, cel puțin în timpul provizoratului, iar problema detașerilor, așa de neprielnică pentru învățământ, s'ar rezolvă în parte.

Fiind legat mai strâns de satul unde și-a luat post, învățătorul va căută să facă o altă școală decât cea pe care o face azi.

De ce nare satul românesc se prezintă sub cunoscuta împietrire sufletească, cum o numește dl. prof. Rădulescu Motru? Din ce cauză această imobilitate vecinică a satului? „Fiindcă satul trăiește în izolare sufletească. Fiindcă satul românesc nu ia parte la formarea culturii românești.“ Din cauză că școala nu-și îndeplinește întreg rolul ei.

Când școala nu se va mulțumi să dea serii după serii de absolvenți care, rupând contactul cu ea, să devină până la majorat iarăși niște analfabeți suis-generis; când școala va căută să facă nu numai carte cum deobiceiul face azi, ci va căută să formeze deprinderi în sufletul elevului, devenind prin aceasta școală creiatoare de personalități; când învățătorul va căută să nu se mărginească numai la cei patru pereți ai clasei, ci activitatea lui rodnică în fapte va depăși cadrul propriu zis al școlii, atunci se vor „deschide iacățele cu care se ține zăvorită rezerva sufletească a satelor“.

Pentru aceasta însă, e nevoie de o revizuire, dacă nu o schimbare a modului cum se definitivează învățătorii.

A. P. NICU

O propunere.

Ni s'au trimis statutele asociației noastre județene pentru a ne putea formula din timp eventualele propuneri.

Să ne organizăm prin urmare pe o bază mai solidă, afirmând că suntem conștienți de puterea ce reprezintă o asociație profesională, mai cu seamă de felul acesta.

Până acum (incepând de la 1924 și până azi) am fost cam neorientați întrucâtva, sau așa putea zice și mai exact: am trecut prin criza prefacerii generale prin care a trecut și țara cu toate instituțiile ei, criză din care am eșit cu dorința fermă de a ne strânge rândurile într'un tot unitar și armonios, spre a lupta cu mai multă putere și cu mai multă șansă de izbândă.

Constituiți am fost și până acum; dar sincer vorbind nu s'a văzut armonia care dă puterea morală. Lucru destul de explicabil: niciodată nu ne-am întrunit cu toții, totdeauna am lipsit de la adunările generale anuale cei ce nu suntem originari din acest județ — și suntem destul — fiindcă aceste adunări s'au ținut pe la jumătatea lui Iulie, când noi eram plecați.

Rezultatul, a fost că unele din hotărârile luate de adunarea generală nu au fost agreate de cei ce au lipsit, ba chiar s'au ivit proteste.

Ar fi de dorit: ca acum când se face un pas mai însemnat — votarea statutelor — în adunarea generală să ia parte toți colegii din județ. Acest lucru se poate numai în cazul când adunarea generală din acest an s'ar convoca în cursul lunii Maiu, când suntem toți în județ și când, nu mă îndoiesc, toți colegii s'ar prezenta dat fiind că la ordinea zilei — (bănuesc) vor fi chestiuni destul de importante, chestiuni ce ne interesează deopotrivă și pe unii și pe alții.

Statutele asociației trebuiesc votate de toți acei ce sunt chemați să le respecte în viitor, scutindu-ne astfel de manifestările unor nemulțumiri cari ar fi îndreptățite în cazul când se va procedea ca și până acum.

Deși suntem adunați din cele patru unghiuri, totuși unindu-ne în cuget, unindu-ne în simțiri, cum exclamă profetic poetul înfrățirii naționale, vom fi cu adevărat în elementul misiunii noastre.

Iată dar de ce vin să propun conducătorilor actuali ai asociației județene această schimbare, calendaristică numai, care ne

va aduce cu o clipă mai devreme armonia ce trebuie să existe în rândurile noastre.

Că va fi primită această propunere ași aveâ motive să nu mă îndoiesc, deoarece nu văd în acceptarea ei provocarea nici unei fel de daune sau încurcături în angrenajul comitetului de conducere actual. — Să așteptăm deci data convocării și să ne adunăm cu toții în interesul nostru!

Păușa, 9. Aprilie 1928.

COSTICĂ. N. ANASTASIU.

Liga bunătății.

Furtuna ce s'a abătut asupra popoarelor din Europa, a tărit în vârtejul ei și poporul românesc. Acesta, prin pronia cerească și vitejia ostașilor, a ieșit victorios. El și-a adunat sub un singur sceptru pe toți frații.

Astăzi, tuturor fiilor credincioși ai acestei țări li se impune o scumpă datorie, aceia de a veghea cu dragoste la creșterea copiilor.

Cum toți copiii sunt sortiți a trăi o parte din viața lor pe băncile școalelor, cine ar fi fost mai indicat de a lua inițiativa îndrumării acestui tineret pe calea cea dreaptă, cu tot ce este bun și folositor pentru mintea și sufletul lor, dacă nu dascălilor de toate categoriile?

Nu puțini au fost cei cari s'au gândit la aceasta. La frontiera de vest a țării, D-na Ecaterina P. Dan, institutoare în Oradea, din proprie inițiativă, a pus bazele „Ligii bunătății” care are ca deviză: Protecția sufletească a copiilor, viitori ostași și cetățeni ai țării.

La această frumoasă acțiune au sărit de au ajutat-o toți colegii și colegele din Oradea.

Primul exemplu de aplicare s'a făcut la școala No. 4, unde D-na institutoare a înființat centrul — inima „Ligii bunătății.” Imediat a urmat școala primară No. 6, unde cu ocazia cercului cultural dela 19 Februarie a. c. s'a înființat secția „Ligii bunătății.”

„Liga bunătății” se bucură de toată increderea I. P. Sf. Sa Episcop Ciorogariu și I. P. Sf. Sa Episcop Frențiu.

Ea este ocrotită și încurajată de D-nii: G. Bota, insp. șef, P. Dan, G. Tulbure inspectori școlari și celelalte organe de control. Să se înființeze la fiecare școală o ligă a bunătății, pentru a desvoltă în sufletul copiilor simțul moral, simțul umanității, întâ-

rîndu-le conștiința și judecata, mărindu-le dragostea față de aproapele și de tot ce e frumos și bun.

În acest scop D-na Dau, a venit în ajutorul dascălilor, trimetînd la toate școlile din Bitor, Satu-Marc, Sălaj și Maramureș statutele societății, cari conțin toate îndrumările necesare.

Cred că n'o fi școală lăsată de D-zeu, să nu înființeze această ligă.

Concluzia e: „Liga bunătații“ să aie viață cu suflet din sufletul învățătorului, cu viața din viața lui cu merite din meritele lui, și steagul ligii bunătații să fâlfaie la fiecare școală. Preoții să arate că biserica e legată strâns cu școala și să facă ce-au făcut marii capi ai bisericilor din Oradea, să întindă mîna, să bine cuvinteze liga bunătații și mîna în mîna cu învățătorul să lupte pentru ridicarea morală a neamului nostru.

NETTI NICOLAE TURTURESCU,
învătătoare.

Relativismul filosofic în „Pedagogia școlară“ a lui Georg Simmel.

Între cei mai însemnați filosofi ai Germaniei contemporane, Simmel reprezintă o atitudine cu totul personală și consecventă.

Porînd dela cugelarea lui Kant, el înlătură dintr'însa tot ce ar putea ajutî vreo evadare spre metafizică și se orientează spre cel mai desăvârșit relativism filosofic. Relativismul lui Simmel nu trebuie să fie însă confundat cu atitudinea sceptică. Departe de a lăsa realitatea pradă unei nelimitate îndoeli sau negațiunii, el e dimpotrivă o continuă afirmație, dar e afirmația corelațiunilor, raporturilor reciproce care alcătuiesc totalitatea și fără de care totalitatea n'ar putea fi concepută. În teoria cunoștinții, Simmel se alătură pragmatismului care e expresia modernă a relativismului în acest domeniu. Vieța, după el, e un sistem de raporturi; vieța psihică de asemenea, și fiecare aspect al vieții nu poate fi afirmat și studiat decît în formele și conținuturile raporturilor sale. Cunoștința, ca fapt vital psihic, stă deci și ea într'o strînsă determinațiune reciprocă cu acțiunea. De aci urmează în mod firesc întreagă conformitatea filosofiei lui Simmel cu pragmatismul. De alte parte, realitatea socială e constituită, după acest filosof, din interacțiunea mintală a indivizilor. Pe aceste considerațiuni întemeiază el o sociologie care are să studieze formele raporturilor.

Opera destul de voluminoasă a lui Simmel cuprinde admirabile studii și în alte domenii cu filosofia istoriei, morala, estetica, filosofia religiei.

Georg Simmel funcționase până aproape de războiul mondial, ca profesor extraordinar la universitatea din Berlin. Aci cursurile sale erau frecventate de un formidabil număr de admiratori. Din 1914 fu chemat la universitatea din Strassburg, pe atunci încă germană. Aci se și stinse din viață, cărând, în 1918. În cursul semestrului de iarnă 1915—16 făcuse o serie de prelegeri de pedagogie. În 1922 un admirator a dat la lumină notele acestor prelegeri. Manuscrisul nu fusese revăzut de Simmel pentru tipar. De aceea se resimte în el o oarecare lipsă de sistematizare. Este în această carte ceva inform care o face să difere de celelalte scrieri ale lui Simmel. Ades se întâlnesc în ea fraze eliptice ori simple titluri rezumative în loc de fraze. De altfel, ca opera didactică universitară, ea nu cuprinde numai vederi originale ci ades are simplul rol informativ. Din aceste cauze, o expunere sistematică a concepțiilor pedagogice simmeliene pe baza acestor note e destul de dificilă. De altfel, o atare expunere ar solicita o vecinică referire la celelalte opere ale acestui autor și ar depăși grav limitele pe care trebuie să le observe articolul prezent. Ne vom mărgini deci mai mult la o spicuire a celor mai interesante sau mai originale dintre vederile lui Simmel cuprinse în volumul „Schulpädagogik“ (Pedagogie școlară) din 1922.

*

Intr'un pasagiu din primul capitol (despre raporturile dintre educație și instrucțiune), autorul vorbind despre principiile metodice, despre treptele formale, despre cercurile concentrice, le consideră pe toate acestea ca pe niște scheme abstracte ce nu aduc nici un folos unui învățător care trăește și creează.

Pedagogia e ceva viu care are tot ceva viu drept obiect. De aceea o metodă proastă, aplicată de un pedagog bun, e totdeauna însușită mai bună decât cele mai bune metode aplicate de dascăli fără chemare. „Schemele obiective ale metodelor sunt surrogate de care te servești când îți lipsește talentul“.

Învățătorul are de îndeplinit prin activitatea sa trei sarcini: a) Să procure școlarului o sumă de cunoștințe; b) Să desvolte și să conducă pe cele mai bune căi toate posibilitățile intelectuale, morale, culturale ale școlarului, educându-l; c) Să conducă pe școlar la dexteritate, la iscusința care constă în acțiunea practică efecace.

Totuși nici unul din aceste scopuri nu poate avea o valoare. ducă e realizat separat. Cunoștințele sunt numai mijloace pentru formarea școlarului; formarea școlarului e scopul principal, dar „iscușința” sau dexteritatea trebue realizată și ea căci ea e tocmai semnul, ea e tocmai dovada manifestă a formării școlarului.

De fapt, alternativa: instrucțiune și educație, constituie în școală o unitate inseparabilă. Nu numai instrucțiunea are un rol de frunte în educație dar și reciproc, educația are și ea influențele sale asupra instrucțiunii. De aceea când vrei să obții rezultate identice asupra unor indivizi pe care educația i-a diferențiat, nu te poți servi de aceleași mijloace de acțiune.

Se disting bine în considerațiile de mai sus ale lui Simmel repercursiunile relativismului său filosofic. Aceiaș atitudine o vom întâlni în foarte frecvente probleme. Astfel generalmente el insistă că sufletul individual fiind o sinteză de corelațiuni, nu poți modifica separat nici o funcțiune, nici o facultate sufletească, ci trebue să acționezi întotdeauna asupra persoanei întregi, să modelezi personalitatea cu pe un tot și anume ca pe un tot viu. Faptul că are de a face cu viața nu trebue niciodată să fie pierdut în vedere de către pedagog; de aceea, niciodată materia nu trebue să fie predată cu gândul că, dupăcum a stat incrementă în carte tot astfel să fie fixată și în conștiință. Nici o cunoștință nu trebue să fie predată dacă afară de conținutul său substanțial nu prezintă nici un aport pentru viața școlarului, fie în sensul unei creșteri de energie, fie prin înrăurirea ce respectiva cunoștință o poate exercită asupra spiritului în care a fost introdusă.

Simmel accentuiază importanța învățământului formal zicând că multe din cele ce se învață pot fi uitate fără multă pagubă, tot așa cum, după ce și-ai dobândit forța musculară pe care ai dorit-o, poți prea bine să întorci spatetele aparatelor de gimnastică de care te-ai servit pân'atunci. Materiile de învățământ trebue să fie alese în așa chip în cât, cu obiectul tratat, școlarul să-și exerciteze în cursul orei toate calitățile cele mai prețioase: putința de concentrare, interesul obiectiv, scrupulozitatea, judecata, distincțiunea valorilor, prezența de spirit, talentul combinatoriu, conștiințiozitatea... Fiecare ocupație trebue să fie a tuturor funcțiilor spiritului. Astfel acționezi asupra persoanei întregi, cu sinteză a funcțiilor separate și corelative.

O interesantă consecință pedagogică a aceluiaș relativism fundamental deduce Simmel dintr'un principiu al eticei lui Kant. Kant proclamă că nimeni nu trebue să-și permită să trateze pe o

altă persoană ca pe un mijloc în vederea scopurilor sale proprii, ci numai ca pe un „scop în sine” (ca pe un scop al ei însăși). Aceiași formulă trebuie, după Simmel, s'o aplicăm mai departe, fiecăruia din momentele și actele succesive ale vieții cuivă. Niciunul nu trebuie considerat ca simplu mijloc pentru celălalt, ci fiecare ca desfășurându-se pentru sine. Prin urmare: e o greșală să considerăm vârsta copilăriei numai ca o trecere către cea adultă. Ea există și pentru sine și are dreptul de a fi privită ca fiindu-și ea însăși scopul și nu un simplu mijloc pentru o altă epocă a vieții. „Copilul”, zice Simmel „nu e numai un candidat la vârsta adultă, ci își are și în calitate de copil, frumusețea sa, particularitățile sale, drepturi și datorii” (pag. 36). E o dură exagerare să nu-l tratezi decât în vederea maturizării sale și să-i refuzi cerințele firești ale vârstei. Pe motivul că nu-i sunt utile pentru viața de mai târziu, Meumann refuză copilului basmele, iar Simmel atunci protestează cu vorbele: „ca și cum copilul n'ar savură atât de intens basmele, pentru viața sa interioară” (actuală). Este desigur în această înduioșare a lui Simmel în favoarea copilăriei, un reflex din înduioșarea lui Rousseau din pasagiul „Hommes, soyez humains” (Émile. Livre Second) și din argumentarea care conchide că „trebuie să considerăm pe om în om, iar pe copil în copil”. De altfel chiar principiul lui Kant dela care pornește Simmel, nu e decât o dezvoltare și aprofundare a unui principiu din „contractul social” tot al lui Rousseau.

Al doilea copilul din „Schulpädagogik” se ocupă „despre atenție și învățatură”.

În vederea obținerii unei atenții susținute și unitare, autorul recomandă să se evite fragmentarea obiectului de predat. Distracția, împrăștierea atenției școlarului e un corelativ al atomizării, al fragmentării conținuturilor predate. Pentru realizarea și menținerea unei unități în obiect și în atenție trebuie — conform concepției lui Simmel despre unitate — să ne străduim cât mai mult să creem corelațiuni. Trebuie ca tot ce a fost dat elevului până într'un anumit moment să-i așăte dorința și așteptarea pentru ceea ce-i va fi dat de atunci înainte.

O altă prețioasă recomandare a lui Simmel este că pentru formarea spiritului copilului nu ajunge să-i faci lecția atât de interesantă încât să-l răpești, să-l absorbi. Copilul se servește aci numai de atenția sa spontană. E necesar însă ca elevul să se deprindă a-și stăpâni atenția, concentrându-și-o câteodată și asupra unor obiecte neinteresante, atunci când un scop superior i-o impune

După cum trebuie să obișnuim elevul să-și voiască împlinirea datoriei, pentru sfințenia datoriei — chiar călcându-și pe inimă, — deși de obicei trebuie să și-o împlinească cu drag, tot așa trebuie să-l obișnuim să fie atent chiar în unele cazuri când obiectul nu-l atrage.

Deosebit de atracțiunea exercitată de însuși obiectul predat, există și mijloace extrinsece pentru a se câștiga atenția clasei, anume privirea învățătorului și glasul lui. Un pericol pentru atenție este însă repetarea aceluiași idei. Și totuși repetarea e necesară unei durabile întipăririi sau mecanizării. Cum se pot împacă deci aceste două adevăruri, în practica didactică? Se pot împacă printr'o repetare variată. Nucleul pe care vrem să-l imprimăm sau să-l mecanizăm durabil, trebuie să se metamorfozeze neconștient, rămânând totuși vecinic același. Trebuie să prezentăm repetat aceiași idee, dar mereu în relațiuni nouă și variate cu alte idei.

Consecvența e o virtute indispensabilă educatorului. Simmel îi destinează un capitol special în prelegerile sale. Consecvența este îndreptarea cursului vieții, după anamitele idei dominante. În ordinul logic, consecvența ocupă același loc ca fidelitatea în ordinul etic. (pag. 55). „Ea e corelativul temporal pentru intemporalitatea Ideii.“ (pag. 58). Conduita și gândirea consecventă a educatorului constituie pentru elev o vecinică dovadă și pildă despre drepturile Ideii față cu viața și față cu toate tribulațiile ei iraționale. Pentru apărarea acestor drepturi, educatorul trebuie să se arute pe cât e posibil mai rezistent în încercările pe care le face elevii spre a-l înduoși. El nu trebuie să facă concesii din grație, ci numai bazat pe motive obiective; altfel încâlcăjează milogeala. E de dorit deci ca ordinele educatorului să aibă de obicei caracterul „necesar“ al legilor naturii sau al adevărilor geometrice.

Aceasta nu înseamnă că educatorul trebuie să păstreze nemodificată și înșepenită o poruncă devenită inutilă sau prea aspră. Sunt foarte numeroase dificultățile unei intransigențe absolute și ale unei consecvențe „erga omnes“. Între altele: tocmai pentru a servi ca exemplu elevilor săi, educatorul nu trebuie să li se înfățișeze ca însensibil, dur și fără inimă. În tot cazul, regula de observat în cazurile când educatorul trebuie să renanțe la aplicarea unui principiu este că: ideea nu trebuie să cedeze decât tot unei idei, iar sceptrul să fie deținut în totdeauna de idee, iar nu de un element irațional al vieții.

Tot pentru respectarea drepturilor nelimitate ale ideii, e obligator pentru învățător să nu persiste îndărătnic într'o eroare de

calcul sau de expunere comisă în fața clasei. El trebuie s'o recunoască cu bunăvoință, chiar dacă-i este relevată de elevi. Atunci el apure ca un spirit just și ne aservit greșelii, vanității ori prejudecății. Autoritatea lui, în loc să scudă, crește, căci autoritatea și-o însușesc oamenii chiar dela ideile pe care le nutresc. Cu o uture procedare, învățătorul dă elevilor o dovadă că „ideea obiectivă și adevărul“ au întâetate, stând de-asupra persoanelor.

O chestiune pedagogică de importanță capitală este și aceea a pedepsei. Și'n această serie de idei Simmel își formulează câteva păreri remarcabile.

Principiul general pe care-l enunță autorul ca pe o deviză, în fruntea capitolului respectiv este că: toate acele atitudini ale copilului care se prezintă ca valori negative trebuiesc combătute nu direct, ci prin afirmarea și edificarea de valori pozitive (p. 77) sau, cum o spune el alurea cu alte cuvinte: e preferabil să te preocupi de întărirea celor bune sau măcar inofensive ale copilului, decât de înăbușirea celor rele.

De altfel insistența educatorului de a tot scoate în evidență defectele elevului e chiar primejdioasă pentru buna dezvoltare a acestuia. Trebuie în orice chip evitată elevului convingerea că e în chip iremediabil stricat și rău sau imperfect, cu ea se nimicesc sigur germeii buni ai însănătoșirii, ai prefacerii (pag. 81). „O singură crudă deprimare a copilului, zice Simmel, poate lucra în chip ruinător asupra întregului lui viitor. Chiar în cele mai justificate muștrări, trebuie să fii cu băgare de seamă ca ele să nu se întindă mai departe de sfera destinației lor, atrăgând copilului un sentiment de netrebnicie, de nemernicie (Minderwertigkeitsgefühl)“.

Un întreg sistem de psihologie cu prețioase aplicări în psihoterapie a fost alcătuit în ultimul timp de către Alfr. Adler (din Wiena) bazat în bună parte pe studiul repercusiunilor pe care le are acest sentiment de inferioritate asupra întregii vieți psihice individuale. Într'una din scrierile sale din urmă, Adler spune de pildă: „copiii nu manifestă înclinări către desmățare și criminalitate decât când și-au pierdut credința în viitor, în capacitatea lor...“ etc.

Simmel, fără a numi pe Adler, se sprijină desigur pe unele dintre primele observații ale acestuia. De altfel punctul de plecare al lui Adler e un relativism asemănător celui simmelian și nu e deci propriu zis o adeziune, ci e asupra acestui punct convergență între gândirea amânduror.

Prof. Dr. EUGENIU SPERANTIA
dela Acad. Jurid. și Teol. Oradea.

Sentimentul patriotic la scriitorii noștri *)

Marilor acte istorice de care e atât de bogată istoria în general, cât și istoria noastră națională, au fost totdeauna precedate de epoce, mai lungi sau mai scurte, de pregătire sufletească a celor ce aveau să întreprindă acțiunea. Că sentimentul patriotic a existat în fiecare român dela nașterea acestui popor, e incontestabil, dar felul în care acest sentiment se manifestă, diferă dela individ la individ. Felul de a se manifesta al acestui sentiment e în funcție de construcția psihică a individului. A încălzi un sentiment până la puterea de transfuziune, a găsi puterea de a încălzi până fanatizarea celor cărora te adresezi și a face din ei o avalanșă irezistibilă, nu e în puterea sufletelor comune. Mulțimea din câmpia, Blajului era o mare infuriată de nezăgăzuit fiindcă, Andrei Mureșanu și S. Bărnăușiu au găsit în sufletele lor accente cari au entuziasmat până la delir pe cei cărora s'au adresat.

Ilustrai cele spuse mai sus cu exemplul acesta, fiind mai local și cei mai tipici. Nu e însă mai puțin patriotic salutul adus de Carlova reînființării armatei naționale. Pentru ei armata națională reînviată se confundă cu națiunea armată, e deci reînvierea nației.

Văcărescu lasă prin testamentul său, ca cea mai prețioasă moștenire urmașilor „creșterea limbii românești și a patriei cinstire.”

Mișcarea dela 1848 n'ar fi avut amploarea și importanța pe care a avut-o, dacă sufletul vibrând de patriotism al vizionarului Bălcescu n'ar fi pregătit-o, dacă Bolintineanu, E. Rădulescu și Alexandrescu n'ar fi oțelit sufletul generației în focul patriotismului strămoșesc.

Umbra lui Mircea, Mama lui Ștefan cel Mare și Ultima noapte a lui Mihai Viteazul, dacă prin valoarea lor pur literară nu vor fi chiar perle ale literaturii române, prin cea patriotică, vor rămâne, căci au avut „zece inimi de foc în pieptul de aramă”.

Dacă mișcarea dela 1848 a fost înăbușită n'a putut și nu putea fi stinsă, căci apare bardul dela Mircești, marele Alexandri și Hora cântată de el trebuia să se întindă peste Milcovul secăt dintr'o sorbire.

Unirea se face dar lanțurile nu căzuseră încă; se mai slăbiră cătușele dar nu erau sfărâmate. Cu 24 Ianuarie 1859 își conturează numai rolul pentru pregătirea celor viitoare. Trebuiău pregătiți acei „curcani” care nu au în piept inimă rece. Și n'au avut-o căci sufletul lui Alexandri a încălzit sufletul țării întregi.

Acei ce strigau: „noi să murim, dar să trăiască România”, erau suflet din sufletul lui. El a cântat primul „Imn Regelui Românilor”.

Mulțumită lui, laureatul latinității, toată lumea „Român zice, viteaz zice”. El pune eroi români în scenă și Gal din cetatea neamțului e tot Peneș Curcanul dela Grivița. Și dacă mai târziu

*) Comisiunea exam. de definitivat ne-a recomandat această lucrare spre publicare, fiind notată ca cea mai bună din lucrările scrise.

avea să fie puțin umbrit de Cezarul poeziei omânești, M. Eminescu, aportul adus de opera patriotică a lui Alexandri cauzei române e incontestabil. Dela pleiada ardeleană; Șincal, Klein și Maior e cel mai fecund scriitor patriotic. E poetul începutului de concretizare a idealului românesc și atât de sănătoasă a fost sămânța, că a răsărit înainte chiar de timpul deșteptat, prevăzut. Nu sunt exagerate elogiile din „Epigoni” lui Eminescu.

Istoria e cursul marilor prefaceri. Carpații șira spinării românismului, frânge trupul în două.

Bidiviu! descălecat și lăsat la iesle de barchul bărân și obosit, e încălecat de acel ce a încălecat însăși culmea poeziei românești: Eminescu. E adevărat că nu sunt prea multe operele lui cu caracter patriotic, dar în cele care sunt e însăși chintesența patriotismului. Pesimismul lui îl face să-și cânte refugiul în cronicile bătrâne, să cânte trecutul lor mareț. „Basarabii și Mușatinii” nu sunt oameni de rând, sunt oamenii țării românești.

În timpul de frământări și de prefaceri a vechiului regat, scânteia de speranță a întregului neam, în Ardeal ideea națională prinde tot mai mult teren. Nu e, firește, posibilă plasarea ei aci, de aceia apostolii ei trec Carpații în vechiul regat. Coșbuc „poetul țaranului” scrie „povestea coroanei de oțel” și vede în Principele Carol pe făuritorul României, care n'a întârziat prea mult, deși el n'a avut norocul. Gingașul Șt. O. Iosif, moare în acordurile strigătului „La arme” scris de el și cântat de glorioasa armată Română în trecerea ei peste Dunăre ca să întregească moșia lui Mircea. La cântecul lui Iosif s'au înfiorat „Cele trei Crișuri”, și s'a auzit la Tisa. Nu poți vorbi de Șt. O. Iosif de cât în legătură cu Anghel alt poet răsărit din plaiurile Ardealului. De aci înainte Ardealului închină orice Român primul și ultimul gând. Suferințele Ardealului sunt cel mai fecund izvor de inspirație și tot Ardealul recoltează și pe cântărețul acelor suferințe în Dl. O. Goga. Prin lira fermecată și înfrigurată plânge strunele lăutei lui Lae Chiorul. Deși „jale duc Mureșul ș'aduc ustrele Crișuri” românul nu-și pierde nădejdea. La clăcașii” lui se coboară în serile de iarnă Cosînzeana „Doamna visurilor” și încălzită de focul apostolului și dascălului spumegă de ură, prind prășeaua cuțitului și așteaptă ziua hotărâtoare. Prin Goga se cere „craiu tânăr, craiu nou” care să încingă armele lui Ștefan.

Și dacă totuși vitregia vremilor e contra, Oltul, moșneag încins cu lanțuri de „Împăratul,” martorul vitejiilor trecute, într-o supremă sforțare să-și adune apele, să ne scurme jărâna și să ne mutăm în altă țară. Nimeni altul ca Goga n'a găsit accente pentru suferința și revolta Ardealului. Încălzite, batalioanele trec Carpații în cântece și flori. Vitejia lor e demnă de strămoși.

Jiul, Oltul, Dragoslavele și Tabla Bujiț nu pot rămâne fără ecou. Mărăștii și Mărășestii fac epocă în istorie și eroii lui Legendarii nu pot fi uitați și n'au fost. C. Pavelescu, Moșoiu ș. a. au găsit accente de admirație. Numărul celor ce-i cântă e prea mare și nici nu poate fi altfel.

D. MARINESCU, BIHAREA.

Candidații reușiți la examenul de definitivat în Oradea.

Seziunea Martie 1928.

1. Marinescu Dumitru	Biharea.
2. Pop Lazăr	Borș.
3. Zăbavă Octavian	Cărpineț.
4. Anastasiu Constantin	Păușa
5. Folea Virginia	Chistag.
6. Nistorescu Dumitru	Cheșa.
7. Buzuloiu Vasile	Oșorhei.
8. Pomoje Gh.	Marginea.
9. Nițu Ioan	Ineu.
10. Minuță L. Iordan	Petigd.
11. Neagoe Dumitru	Sfârnaș.
12. Cristea Marin	Diosig.
13. Olteanu Grigore	Tulca.
14. Delițoiu Ilie	Olcea.
15. Diaconescu Marin	Brusturi
16. Nelejoru Radu	Sănnicolau de munte.
17. Ghindă Ana	Dușești, Cluj
18. Mocanu Grigore	Husasău Tinca.
19. Purcaru Ion	Bochia.
20. Borc Constantin	Ceica.
21. Călina Aurelia	Cauacen.
22. Panaite Ion	Miersig.
23. Cristescu Elena	Holod.
24. Hașăș Ana	Sân Nicolau.
25. Codrea Ana Costea	Tinca.
26. Bogdan Magdalena Cosma	Diosig.
27. Nicolescu I. Alexandru	Hidișeu de jos.
28. Fazecaș Elena	Oșorhei.
29. Cebucescu Filip	Secaciu.
30. Purcaru Olivia	Căuașd.
31. Sorescu Valeria	Mezicd.
32. Caba Victor	Sumegiu.
33. Gălățeanu Elena	Vad.
34. Pop Elvira	Ciumeghiu.
35. Panda Ilie	Fericea.
36. Pop Alexandru	Satu Barbă.

CARTEA VIETII

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

ÎNGRIJITĂ DE

GH. D. MUGUR ȘI V. VOICULESCU

Fundațiunea culturală „Principele Carol” a început publicarea unei colecții enciclopedice pentru popor, intitulată „Cartea Vieții”. Această colecție cuprinde un material chibzuit și este scrisă cu grijă pentru cultura generală a mulțimii. Dată fiind garanția ce o prezintă d-nii Mugur și Voiculescu, sub a căror îngrijire apar, suntem siguri că publicațiile acestei bibliotecii nu vor lipsi din biblioteca nici unei școli. Mai jos publicăm apelul și catalogul cărților cu vor apare.

„CARTEA VIETII”

Nu puneți lumina sub obroc.

Din „Evanghelie”

Dela o vreme se vorbește stăruitor despre o politică a culturii la noi, dar această politică nu poate fi decât aceea a cărții. Un stat democratic fără o politică a cărții este o iluzie. Democrația se întemeiază pe râvnă, pe pasiunea de a ceti a mulțimii. Socialiștii sunt legați între ei prin cetire. Lectura aceluiași cărți îi unește mai puternic decât ne unesc pe noi legăturile de rasă și de sânge. Masivitatea blocurilor socialiste e opera cărților de doctrină politică.

Unii cred că deslegarea problemei cărții, cu mijloace excepționale, este operă de guvern. Nu. Statul dă cel mult știința de carte. Statul dă instrucția. Instrucția trebuie să fie o creațiune a Statului. Cultura care însemnează suflet românesc, creațiunea spirituală specifică, diferențiere etnică, carte, mai ales carte, e numai ajutată de Stat, solicitată să se producă, ocrotită și îndrumată către destinele ei. Statul nu o poate crea. Tragerea de inimă pentru carte vine dela cultură.

Una e să citești și alta e să-ți placă și să cauți cartea.

Pentru aceasta trebuie întreprinsă o mare și stăruitoare luptă, o luptă a tuturor dascălilor și cărturarilor, mari, și mici, preoți, profesori, învățători, ofițeri, doctori, îndrumători agricoli, patroni de fabrici și de ateliere... Toți câți frământă aluatul omenesc și în care cartea trebuie pusă ca un ferment de bună dospire. Fără ei nu se pot închipui realizări practice pentru carte și pentru cultură. Nu se pot tăgădui nici silințele și sacrificiile pe cari le-au făcut editurile noastre, dela cele mai vechi și până azi, pentru producția și difuziunea cărții. Cele mai multe însă fără noroc.

Trebuie să deosebim însă tipărirea de carte, de răspândirea

ei, de trimiterea cărții în mâinele acelor unde ea nu mai e hârtie înnegrită, ci pâine scumpă pentru suflet. De această problemă a circulației cărții nu s'a ocupat nimeni din cei cu posibilități. Și aici e buba și leacul. Librarul nostru, dela cel din calca Victoriei și până la cel din dugheana de târg și de piață, n'a fost un politician al cărții. În librăriile noastre, cartea a stat în raft ca o cenușereasă sfioasă, ca să facă loc mărunțișurilor scriptoare, jucăriilor, galanteriei, lămpilor și vaselor, ori papetăriei de lux cu plicuri dungate de aur. Se poate spune fără exagerare că „librarul nostru a pus lumina sub obroc”. Și totuși el ar putea să fie al doilea creator al cărții, acel care să-i prindă aripe de scoarțe și s'o facă să zboare în lume...

Statul, care are posibilități de constrângere, ar putea să contribuie mult și definitiv la circulația cărții prin organizarea sistematică a depozitelor de cărți la sate. Instrucția: în școli; Cultele: în biserici; Cooperația: în așezămintele ei economice. Un concurs al Comunicațiilor și al Poștei ar fi ordonat. Prefecturile ar întreține obligator o ambulanță culturală care ar fi o librărie, un depozit de medicamente, un depozit de semințe, un aparat cinematografic, un gramofon. Trei oameni, — un medic ambulant, un învățator ambulant și-un operator cinematografic ar fi în serviciul ambulanței județene.

De aceia prospectul de față se îndreaptă mai ales către oficialitățile culturale, către librari și către aceia prin mâinele cărora trebuie să treacă o carte până să ajungă la cetitorul care nu știe să vină la ea.

Cărțile colecției de față nu sunt scrise pentru luptătorii cărții, dar e de ajuns să-i intereseze scopul urmărit, cultura generală a mulțimii, crearea de cititori neconțeni activi, ca să-i avem de partea noastră.

De aceia, se arată aici, planul acestei publicații organizate, ca gândurile destăinuite să găsească susținători în rândurile acelor cari au putința să pună în mâinile publicului cartea cea bună. Sunt zeci de mii de învățatori, de preoți, de ofițeri, de medici, de îndrumători agricoli. Un cetitor numai dacă ar câștiga fiecare, ar fi un spor de câteva sute de mii de oameni la numărul cel mic al cetitorilor de azi. La 17.000.000 de locuitori tirajul celui mai mare cotidian e de 150.000 de foi. La țară, școala trebuie să fie librăria zilnică a satului; pridvorul bisericii: librăria de Duminică a cărților de sănătoasă îndrumare; cazarma: librăria soldaților cari își pierd în suspin ceasul de recreație. Pentru însăși existența

literaturii și culturii noastre, noi credem că axa cititului trebuie trecută la sate și la periferia de târg. Marii cetitori de mâine trebuie să fie muncitorii pământului, uvrierii de ateliere și aceia de lângă roțile fără odihnă ale mașinelor. Publicul orașelor e cosmopolit. El e al cărții și cugetării străine. Satul singur va contribui la ridicarea și păstrarea tipului etic și estetic național. Publicul nostru pentru literatură trebuie creat din marea mulțime, din milioanele prămitoare de speranțe și iluzii generoase. Numai grație lor vor înflori talentele cari tânjesc în înstreținerea și surzenia orașelor.

„Cartea Vieții” gândită și îngrijită de noi, e plănuită ca o enciclopedie a mulțimii. Ea vrea să întovărășească pe cetitorul de carte în tot drumul și la toate nevoile vieții. Ne silim ca micile cărți ale colecției să fie adevărate creații, scrise de tot ce condeiul românesc are mai iscusit și mai creator. În chipul acesta colecția noastră va fi interesantă nu numai pentru cetitori dar și pentru cărturarii cari se interesează de creațiunea literară în serviciul celor mulți.

Această colecție nădăjduim să creeze și scriitori, stârniți de chemarea programului pentru masele cari n'au venit încă în contact cu binefacerile culturii, cu cărțile și puterile ei. Aiurea, dintr'o asemenea stimulare a ieșit o Selma Lagerlöff, o Ada Negri, un Petre Rosseger, un Hamsun ori un Neruda. Fără a hotărî o apariție prea periodică, ne vom sili să dăm cel puțin 30 de numere pe an. Cărțile sunt cuprinse în trei mari grupe: Litere, artă, natură și știință. Fiecare grupă coprinde o seamă de colecții.

Dăm mai jos planul publicației.

Gh. D. Mușur și V. Voiculescu.

*

„CARTEA VIEȚII”

VOR APAREA:

1. <i>Făt Frumos din lacrimă</i>	M. Eminescu
2. <i>Pildele mântuitorului</i>	Din sfintele Evanghelii, traducere de Galaction
3. <i>Proverbe</i>	Culegere de Gh. Mușur și V. Voiculescu
4. <i>Mintănite lui Isus</i>	Din sfintele Evanghelii, traducere de Galaction
5. <i>Cântece din popor</i>	Culegere de Ion Pillat
6. <i>Predica de pe munte</i>	Din sfintele Evanghelii, traducere de Galaction
7. <i>Alexandru cel Mare</i>	Cezar Petrescu

8. <i>Sifilistul</i>	Dr. V. Voiculescu
9. <i>Cuțul lui Pepelea</i>	T. Pamfil
10. <i>Dunărea</i>	Em. Bucuța.
11. <i>Legile țării</i>	Al. Lascarov Moldovanu
12. <i>Trandafirul</i>	Gh. D. Mugur.
13. <i>Pământul de muncă</i>	E. Petrini
14. <i>Legende</i>	Culegere
15. <i>Tuberculoza</i>	Dr. V. Voiculescu
16. <i>Casa noastră</i>	Romulus Vuia
17. <i>Dobrogea</i>	Ap. D. Culea
18. <i>Biserica și tâlcul slujbei</i>	Pr. Toma Chiricuță
19. <i>Fabule</i>	Culegere
20. <i>Gânduri</i>	N. Iorga
21. <i>Cântece de dor</i>	Culegere
22. <i>Binefacerile tovărășiei</i>	I. Gr. Opreșan
23. <i>Munții noștri</i>	S. Mehedinți
24. <i>Beția</i>	Dr. V. Voiculescu
25. <i>Viața Sfântului Nicolae</i>	Mihail Sadoveanu

A. LITERE

1. *Colecția literară*: basme, legende, snoave, fabule, anecdote, cântece, povestiri, teatru, calendare.

2. *Colecția „Religie și istorie religioasă”*: culegeri din cărțile sacre, biserica și tâlcul slujbei, episoade din istoria creștinismului.

3. *Colecția „Oameni mari”*: Impărați, Regi și Domni, Descoperitori, Inventatori, Legislatori, Artiști, Invățați, Dascăli mari, Figuri bisericești...

4. *Colecția „Călători și Exploratori”*.

5. *Colecția „Trecutul nostru”*: monografii, episoade, vremuri...

6. *Colecția „Țara noastră”*: regiuni, ape, munți, drumuri, orașe, sate... *Viața de muncă*: cărăuși, pescari, ciobani...; *Fabrici, negoț*...

7. *Colecția „Țări și orașe străine”*.

8. *Colecția „Educație cetățenească”*: statul, puterea votului, drepturi, datorii, partide politice, regimuri...

9. *Colecția „Creștere și cultură”*: Creșterea celor mici; cum se cresc copiii în Japonia; cum petrece poporul în țările de Nord; Duminica în țările din Apus...

B. ARTE

10. *Colecția „Arta românească”*: a). Case, culc, palate vechi, biserici, zugrăveli, icoane, odoare, porți, fântâni, trolțe, trăsurii și

căruțe; covoare, Cusături, Costume, săpături în lemn, zugrăveli pe oale, tronuri, căruțe, ouă, pereți... b). arhitectură, pictură și sculptură nouă; arhitecți, pictori, sculptori, muzicanți...

11. Colecția „*Arta lumii*“: Arta la diferite popoare; stiluri; mobilă; costume; clădiri; picturi; sculpturi; monumente.

C. NATURA-ȘTIINȚA.

12. Colecția „*Pământul*“: Marea și Oceanul, lacuri, ghetari, cascade, Nilul, amazonul, Rinul, pustii, stepe, păduri, munți, vulcani, mine...

13. Colecția „*Cerul*“: soarele, planetele, stelele, comete, eclipse...

14. Colecția „*Viața*“: a) Omul: origina lui, moarte aparentă, funcțiunile și nevoile lui, hrana munca și odihna, boalele și îngrijirea lor — boale din mâncare proastă, boale din paraziți, boalele de piele, boale molipsitoare, boalele bătrânilor, boalele femeilor măritate, tuberculoza, sifilisul, beția. — Farmacia gospodarului...

b) Din viața celorlalte ființe: animale, păsări, insecte, plante...

15. Colecția „*Din minunile muncii omenestii*“: acul și mașina de cusut, războiul de țesut, mașina cu vapor, motorul, vaporul, automobilul, trenul, tunelurile, marile poduri, telegraful, telefonul, telegrafia fără fir, balonul, aeroplanetele, pușca și tunul, ceramica, electricitatea, presa, fotografia, cinematica, microscopul, sticla, hârtia, tiparul...

16. Colecția „*Agricolă și Economică*“: pământul de muncă, îngrășăminte, semințe, sămănături, lucrări după sămănare, altoiri, plante de nutreț, plante industriale, cereale, legume, flori, pomi, industrializare și comercializare.

17. Colecția „*Gospodăria casnică*“: casa și gospodăria ei, cum se găsește, curtea, grădina: lucrări casnice; îmbrăcăminte;

18. Colecția „*Satul și Orașul*“: lucrări de înfrumusețare, igienă, alimentare cu apă, industrii insalubre, băi, canalizări, grădini, plantații, monumente; monografii...

ORDINE CIRCULARE

către toate școlile primare și de copii mici din județul Bihor.

Nr. 1406—1928.

Vă facem cunoscut, că On. Minister cu decizia No. 23050—928, delegă cu începere dela 1 Februarie. 1928, pe dl. Vasile Militaru, literat, inspector pentru activitatea culturală și extra școlară în învățământul primar din țară.

Oradea, la 10 Martie 1928.

Nr. 137—1928.

În urma unor cazuri date, când învățătorii și-au pierdut carnetele de identitate pentru călătorie cu reducere pe C. F. R. se aduce la cunoștința dlor învățători, că procedura este următoarea:

Se înaintează Ministerului Instrucțiunii o cerere de anularea carnetului pierdut și eliberarea noului carnet, anexându-se 2 chitanțe dela casieria C. F. R., una de taxa anulării, una de taxa noului carnet și în fine fotografia pentru noul carnet. În cerere se va înv. și numărul carnetului pierdut; trebuie deci ca fiecare inv. să-și noteze bine numărul carnetului ce-l posedă, fiindcă în lipsa acestuia, nu se poate elibera cel nou.

Oradea, la 10 Martie 1928.

Nr. 1754—1928.

Vă comunicăm, că Ministerul cu ord. Nr. 1579—928, în urma avizului Consiliului Inspectorilor Generali și în conformitate cu dispozițiunile art. 111 din lege și art. 197 și 198 din regulamentul legii a dispus cele ce urmează cu privire la recrutarea personalului didactic titular al școalelor și claselor de anormali:

1. Să fie admiși la examen pentru dobândirea numirii ca titulari la școalele și clasele de anormali, numai învățătorii asistenți numiți cu acest titlu în conformitate cu dispozițiunile legii, adică să fie absolvenți distinși ai școalelor normale, să aibă recomandarea atât a directorului școlii normale pe care a absolvit-o cât și a profesorului de pedagogie și un stagiu de 2 ani într'o școală similară de anormali, justificând că au urmat și un curs special de 2 luni.

2. Să fie înlăturați dela școalele și clasele de anormali, toți acei cari servesc la aceste școale, fără îndeplinirea condițiilor precise și prevăzute în art. 111 și 226 din lege și art. 197 și 198 din regulament.

Oradea, la 24 Martie 1928.

— — —

No. 1940—1928.

Direcțiunea Imprimeriei statului cu adresa No. 7054 din 17 Martie a. c. ne face cunoscut, că cu începere dela 1 Ianuarie 1928, taxele de publicațiuni în Monitorul Oficial, pentru anulări de acte s'a mărit la 100 lei, iar costul unui exemplar de monitor e de 20 Lei.

Oradea, la 2 Aprilie 1928.

— — —

No. 1948—1928.

D-I și D-na Constantin Duunăescu, șeful poliției de frontieră din comuna Borș, au donat școlii primare din Borș 10 buc. tablouri istorice prevăzute cu rame și sticlă în valoare de 5000 Lei.

Primească mărinimoșii donatori mulțumirile noastre pentru această faptă vrednică de laudă.

Oradea, la 3 Aprilie 1928.

— — —

No. 2029—1828.

Ordinul No. 3369—928 al On. Inspectorat școlar regional se comunică în copie precum urmează, spre știre și conformare.

„Domnule Revizor” Cu ocazia examenelor de definitivat din anul acesta, s'a constatat că sunt mulți învățători, cari funcționează ca titulari în baza unui ordin al revizoratului sau al inspectoratului, fără ca ulterior aceste numiri să fi fost confirmate de Minister. Ceiace i-a întărit pe cei mai mulți să se creadă buni numiți, a fost și faptul că ei au beneficiat de toate drepturile de titulari, unii chiar transferându-se, alții primind chiar și sporul de 50%.

Pentru a se face ordine și în această chestiune, Vă rugăm să aduceți la cunoștința tuturor acest ordin, arătându-le că e în interesul fiecăruia să-și aibă aranjată situația în învățământ, ca să nu pată ca mulți alții, cari au fost respinși dela examenul de definitivat.

Oradea, la 7 Aprilie 1928.

- „Ideia”, Str. Take Ionescu 10., București.
- „Buletinul Educației Fizice”, Str. Maior Ene, București.
- „Datina”, T. Severin.
- „Suflet Românesc”, Str. Regina Elisabeta 28, Craiova.
- „Educația”, Str. Termopile 6., București.
- „Gazeta școlii”, Str. Barbu Catargiu 20., Craiova.
- „Amicul școlii”, Aiud.
- „Tribuna”, Loco.
- „Revista generală a învățământului”, București.
- „Răzeșul”, Bârlad.
- „Vlăstarul” șc. N. I. Buzău.
- „Revista școlii”, S. Marchian, Botoșani.
- „Flamura”, Bulev. Carol 69., Craiova.
- „Voința școlii”, Piața Unirii 3., Cernăuți
- „Viața școlară”, Revizoratul școlar, Satu-Mare
- „Vestitorul”, Parcul Ștefan cel Mare, Loco.
- „Ideia”, Str. Grigore Alexandrescu 99., București.
- „Lamura”, Str. Latină 10., București.
- „Scânteia”, Liceul Petru Maior, Orheria.
- „Duminica Poporului”, Librăria Socec, Calea Victoriei 21.,
București.
- „Școala noastră”, „Revizoratul școlar”, Zălau.
- „Școala Someșană”, „Revizoratul școlar”, Dej.
- „Învățătorul”, Cluj, casa învățătorilor.

